

Advocaten op de schaal van Richter

Wat begon als een scheur in een muur, kan weleens eindigen in de grootste civiele schadezaak van Nederland. Twee Groningse kantoren, PlasBossinade advocaten en notarissen en De Haan Advocaten, hebben elk een team dat zich bezighoudt met de gevolgen van de gasbevingen. Het aardbevingsvraagstuk blijkt veel meer dan schade alleen.

Michel Knapen

Weken waren ze in de weer met hun pleidooi dat ze op 8 juni konden houden. Het is tot op heden de belangrijkste stap in een juridisch dossier dat het werk van Pieter Huitema en Ruud Glas van De Haan Advocaten beheerst: de Groningse bevingsschade en de daarmee gepaard gaande waardevermindering van de huizen. De zitting vond plaats in het gebouw van de rechtbank te Assen, omdat daar de hoofdvestiging van de NAM is. Groningse rechters of hun familieleden hebben mogelijk zelf schade aan hun huizen. Om elke schijn van belangenverstrengeling te vermijden, zijn rechters uit Overijssel op deze zaak gezet.

Armin Vorrseleman:
**‘Zoveel meer
dan eenvoudige
schadeclaim’**

Het gerechtsgebouw in Assen bleek al snel te klein. Vanwege de verwachte grote publieke belangstelling besloot de rechtbank om theater De Nieuwe Kolk in Assen af te huren, op een steenworp afstand van de rechtbank. Daar kunnen veel meer mensen terecht om de zitting via een liveverbinding te volgen, maar zelfs dit theater was te klein. Daarop werd De Nieuwe Kolk weer geschrapt en konden burgers de zitting thuis volgen: deze werd op 8 juni live uitgezonden op de noordelijke tv-stations, een unicum.

De sfeer tekent de gespannenheid en de grote belangen. Financiële belangen – er staan mogelijk miljarden euro’s op het spel. Een bedrag dat de Nederlandse

Jewan de Goede:
‘In bestuursrechtelijk opzicht kent deze zaak geen precedent’

staat of de Nederlandse Aardolie Maatschappij – de NAM wordt als concessiehouder aansprakelijk gehouden voor de bevingsschade – een keer zal moeten ophoesten, vinden de Groningse advocaten. Hoe hoger de schaal van Richter uitslaat, des te harder advocaten vechten voor deze zaak.

Al sinds enkele jaren kloppen bedrijven, overheden en burgers aan bij PlasBossinade en De Haan. Er was een trilling, er zit een scheur in de muur. Wie gaat dat betalen? Als snel bleek de zaak te groot voor de toevallige advocaat die dat dossier behandelde, en werden de krachten van meerdere advocaten gebundeld. Bij PlasBossinade is Armin Vorrsselman, die normaal aansprakelijkheids- en verzekeringsrecht doet, een van de betrokkenen bij het team aardbevingen. ‘Veel van onze collega’s wonen in het aardbevingsgebied en voelen daardoor de urgentie om dit probleem fundamenteel aan te pakken. Het is zoveel meer dan een eenvoudige schadeclaim.’ Het kernteam bestaat inmiddels uit zes advocaten, van verschillende secties. Indien nodig kunnen

meer advocaten van het kantoor worden ingevlogen. Inmiddels zijn ze vertrouwd met de geologische aspecten van aardbevingen en vliegen seismologische termen – zoals ‘piekgrondversnelling’ – over tafel.

Juridisch gesproken kleven er aan het aardbevingsdossier een aantal nieuwe interessante aspecten en soms is het zelfs pionieren. Teamlid en bestuursrechtadvocaat Jewan de Goede van PlasBossinade: ‘In bestuursrechtelijk opzicht kent deze zaak geen precedent. Nooit eerder werd zo massaal beroep ingesteld tegen een winningsplan en werd bijvoorbeeld de vraag gesteld of gaswinning in strijd is met fundamentele mensenrechten. ‘Ook vanuit civielrechtelijk perspectief is een aantal

Bron: RTV Noord

interessante voorbeelden te noemen’, vult Vorrsselman aan. ‘Zo geeft het Burgerlijk Wetboek bijvoorbeeld een regeling voor verhaal van redelijke kosten ter voorkoming of beperking van schade als er een ernstige en onmiddellijke dreiging is ontstaan dat er schade als gevolg van gaswinning geïnduceerde aardbevingen zal worden geleden. De beoordeling van de reikwijdte van die bepaling is voer voor ons juristen.’

In de media lijkt het erop dat het alleen gaat over schade aan woningen. In zekere zin was dat ook de inzet van Huitema’s pleidooi op 8 juni. ‘Ik eiste, namens mijn cliënten, een verklaring

voor recht dat de NAM aansprakelijk is voor de bevingsschade, dat er sprake is van waardevermindering van de woningen en dat de schade nu moet worden vergoed en niet pas wanneer mensen hun huis verkopen. De NAM zelf heeft met zoveel woorden erkend dat ze aansprakelijk is voor de waardevermindering maar de vraag is nog open wanneer deze wordt vergoed; ongeacht de verkoop van de woning zoals wij stellen of pas na verkoop van de woning zoals de NAM blijft stellen.’

Maar het aardbevingsvraagstuk is veel meer, weten de advocaten van De Haan en PlasBossinade. ‘Natuurlijk willen burgers duidelijkheid over hun schadeposten’, zegt Vorrsselman. ‘Tegeijktijd lopen er bestuurlijke procedures. Voor onze cliënten formuleren we zienswijzen op ontwerpbesluiten van de verantwoordelijke minister Kamp. En er zit een belangrijk fiscaal aspect aan deze kwestie: de WOZ-waarde, die door de aardbevingen fors lager is geworden. Dat moet via bestuursrechtelijke procedures worden rechtgezet.’

De Goede: ‘Op elk niveau speelt dit. Neem ziekenhuizen: die moeten in tijden van nood slachtoffers opvangen, maar ze moeten zelf ook bestand zijn tegen aardbevingen. Dat brengt extra bouwkosten en risico’s met zich mee die juridisch goed moeten worden afgedekt.’ Tal van instanties zijn betrokken bij aardbevingen. PlasBossinade staat bijvoorbeeld de Groninger Bodembeweging bij, een lobbygroep die veel in Den Haag actief is. ‘Wij zetten met hen argumenten op en denken mee over een goede strategie richting politiek. Naast zienswijzen op ontwerpbesluiten schrijven we beroepschriften tegen besluiten van de minister, tot aan de Raad van State toe. We staan de Waddenvereniging en andere natuur- en milieuorganisaties bij, alsmede veel lokale overheden. Maar ook de bouwwereld. We adviseren bouwbedrijven, woningcorporaties en projectontwik-

Ruud Glas:

Weken in de weer met pleidooi

kelaars over bouwnormen uit het Bouwbesluit. Die normen zijn lastig en het is zelfs zo dat het bestuursrecht andere normen hanteert dan het civiele recht. Het bestuursrecht lijkt soepeler: voldoe aan de bouwnormen, dan ben je er al. Het civiele recht bepaalt dat je zó moet bouwen dat het ongevaarlijk is. En natuurlijk helpen we ook de gewone inwoners van Groningen. Hun belang staat voorop.'

De Haan Advocaten kwam met de aardbevingen in aanraking via woningcorporaties. 'Dat was in maart 2013', herinnert teamleider Pieter Huitema zich. 'Ze vonden dat hun panden en onroerend goed leden onder waardevermindering en vroegen zich af of ze dat konden verhalen op de NAM. In principe wel, maar dan moet wel de causaliteit tussen de gaswinning, aardbevingen en de schade kunnen worden bewezen. Tegelijkertijd kregen we vergelijkbare vragen van particulieren. Voor hen werd de Stichting Waardevermindering door Aardbevingen Groningen opgericht.'

Iedere gedupeerde kan zich voor 100 euro aansluiten bij Stichting WAG. De Haan Advocaten, staat op hun website, rekent een *successfee* van tien procent van de totale schadevergoeding, wanneer deze wordt uitgekeerd. Griffierechten worden verdeeld over alle eisers en als een deskundige moet worden ingeschakeld, zullen de aangeslotenen de kosten daarvan moet voorschieten. Wel worden

deze kosten als afgeleide bevestigingschade tegelijk teruggevorderd. Een eventuele proceskostenvergoeding is weer voor De Haan.

Huitema: 'De claim van de WAG wordt nu ondersteund door zo'n duizend deelnemers. De twaalf noordelijke corporaties zitten niet in de WAG, maar hebben een vergelijkbare zelfstandige claim. Die vertegenwoordigen samen zo'n honderdduizend woningen. Er is dus sprake van een *class action*, het gaat om miljarden euro's.' De Rechtbank Assen doet op 2 september uitspraak in deze zaak.

Het aardbevingsteam van De Haan bestaat uit vijf advocaten, Huitema is er fulltime mee bezig. 'Mijn andere praktijk, vooral het huurrecht, heb ik volledig aan collega's moeten overdragen.' Dat moet ook wel, want ook voor De Haan is er méér dan deze schadeprocedure. 'Zoals een bestuursrechtelijke. Namens Stichting WAG en alle woningcorporaties uit de provincie Groningen hebben we zienswijzen en later beroep ingediend tegen het besluit van de minister tot instemming met de wijziging van het Winningsbesluit.' Dat beroep zal in september bij de Raad van State worden behandeld. 'Verder hebben we namens zo'n tweehonderd mensen bezwaar en in sommige gevallen ook beroep ingediend tegen de WOZ-beschikkingen van verschillende gemeentes.' Deze procedures lopen op dit moment nog en worden behandeld door twee bestuursrechtadvocaten van De Haan. Ook heeft De Haan samen met enkele aannemers, schade-experts en taxateurs het Steunpunt Bevestigingschade opgericht als tegenhanger van het Centrum voor Veilig Wonen. Het Steunpunt houdt zich bezig met de afwikkeling van schade door de NAM. 'Bewoners zien sinds de aardbevingen scheuren, maar de NAM betwist vaak dat de schade door de gaswinning is veroorzaakt.

Tot slot loopt er nog een procedure die is aangespannen door zo'n twee- à driehonderd mensen – los van de WAG – over de vergoeding van immateriële schade. Er is onder de bewoners veel psychisch leed, een groot aantal mensen loopt bij de psychiater, weet Huitema. 'Er is angst voor nieuwe bevingen, het woongenot is verstoord. Met name dat laatste is in de jurisprudentie nog geen grondslag voor vergoeding van immateriële schade, dus ook dat wordt pionie-

Pieter Huitema:

'De kans op succes wordt met de dag groter'

ren.' In deze procedure wordt zowel de NAM als de Staat gedagvaard.

De complexiteit ten spijt, over de afloop van deze procedures zijn de advocaten al maar positiever. 'De kans op succes wordt eigenlijk met de dag groter', zegt Pieter Huitema van De Haan. Er wordt al aanzienlijk minder gas gewonnen en aannemelijk is dat de aardbevingen dan minder worden. En Jewan de Goede en Armin Vorrsselman van PlasBossinade: 'Onze acties hebben al succes gehad, zeker bestuurlijk. Uiteindelijk willen de bewoners niet alleen dat hun schade wordt vergoed, maar ze willen vooral rust.' <<

De advocaten Marnix Leijten en Jan de Bie Leuveling Tjeenk, die voor De Brauw Blackstone Westbroek optreden namens de NAM, wilden niet aan dit artikel meewerken.